

Nr 69

Av herr Gorthon, om visst undantag för utländsk sjöman från bestämmelserna om skyldighet att inneha arbetstillstånd.

I enlighet med bestämmelse i 15 § första stycket utlänningslagen har Kungl. Maj:t i bl. a. 37 § 1 mom. utlänningskungörelsen givit föreskrifter beträffande innehav av arbetstillstånd såsom förutsättning för utlännings rätt att utöva verksamhet i Sverige. Från sådan skyldighet har Kungl. Maj:t i samma författningsrum befriat vissa kategorier, antingen generellt eller i form av befrielse för viss tid. I 37 § 1 mom. g. befrias sålunda för en tid av tre månader utländsk sjöman från skyldighet att inneha arbetstillstånd under förutsättning att han tillhört besättningen å till riket ankommet fartyg samt att han erhållit anställning å svenskt fartyg, destinerat till utländsk hamn. — Däremot erfordras arbetstillstånd i fall då utländsk sjöman på annat sätt inkommer i landet för att tillträda anställning å svenskt fartyg, destinerat till utländsk hamn. Även i det senare fallet torde en tidsbegränsad befrielse från arbetstillstånd utan olägenhet kunna givas.

I den svenska handelsflottan sysselsättes på grund av bristen på svenskt sjöfolk ett stort antal utländska sjömän av olika kategorier. Det är icke någon ovanlig företeelse att en sådan sjöman kallas från sin hemort för att i Sverige ta anställning på ett svenskt fartyg i utrikes fart. I sådana fall erfordras, såsom tidigare sagts, arbetstillstånd för den utländske sjömannen. Vad detta kan betyda må belysas med ett exempel. Ett fartyg låg klart för avgång i svensk hamn, men avgången blev fördröjd av att arbetsförmedlingen icke kunnat anskaffa för skeppstjänstens behöriga fortgång erforderligt befäl. Rederiet lyckades genom sina utlandsförbindelser få kontakt med en utländsk befälsperson, som antog anställningen och omedelbart med flyg avreste till Sverige. Vid ankomsten till den svenska lufthamnen förvägrades emellertid vederbörande rätt att inkomma i landet, trots att rederiet utfäste sig att med bil transportera mannen direkt från flygplatsen till det avgångsklara fartyget. Anledningen var att mannen ej hade svenskt arbetstillstånd.

Ett annat fall avsåg ett maskinbefäl av baltisk härkomst men med belgiskt främlingspass. Denne hade tjänstgjort å ett svenskt fartyg i 3 1/2 år men ville av speciella skäl ej medfölja fartyget på en tillfällig resa till en av de vid Östersjön belägna staterna. Mannen avmönstrades därför och tillbringade sin fritid i Belgien. Då han åter skulle påmönstras i Hälsingborg

— som fartyget passerade på sin utgående resa — förvägrades påmönstring av den anledningen att han icke hade arbetstillstånd.

Syftet med krav på arbetstillstånd för utlänningar är att svenska myndigheter skall ha möjlighet att kontrollera utlänningars verksamhet inom landet. Detta önskemål är ovidkommande när det är fråga om sjöfart. Kravet på arbetstillstånd synes i ifrågavarande fall vara en formalitet, som dock bereder sjöfarten svårigheter och som därför med fördel bör kunna slopas.

På grund av vad här anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t snarast måtte företaga sådan ändring av utlänningskungörelsen, att varje utländsk sjöman, som efter överenskommelse med ett rederi ankommer till Sverige för att tillträda anställning på svenskt fartyg destinerat till utländsk hamn, för en tid av tre månader befrias från skyldighet att inneha arbetstillstånd.

Stockholm den 24 januari 1962

Stig Gorthon
